

føl med

Oktober
2·2008

- Håb om bedre VISO rådgivning
- Tillykke til Danmarks første døvblindetolke
- Havkajak, snorkling og hestekræfter på døvblindes teenagetræf

Foreningen af Danske DøvBlinde
syns & hørehæmmede

Udgaver

Føl med udkommer som trykt blad, i en storskrift-udgave, på punkt og som CD-rom.

Redaktion

Gerd Nielsen (ansvh.)
Ole Mejndor
Pia Hesse

FDDB forbeholder sig ret til at redigere og forkorte indsendte indlæg.

Tilrettelæggelse og produktion

Niels Holst
Grafisk Værksted
Søborg.

Foreningen af Danske DøvBlinde – synshørehæmmede

er en privat interesseorganisation, som arbejder for at bedre døvblindes levevilkår.

Vi samarbejder med

www.engodsag.dk

Sekretariat og ekspedition

FDDB
Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre

Telefon: 36 75 20 96
Tekstlf: 36 48 50 96
Fax: 36 38 85 85
Mail: fddb@fddb.dk
Web: www.fddb.dk
Giro: 409 8072
Bank: Nordea
2123-0377 643 402

Skal 2009 blive året

... hvor vi får et stort ønske opfyldt?

Af Gerd Nielsen, redaktør

En uddannelse af kontaktpersoner til døvblinde/synshørehæmmede har længe været ét af FDDBs største ønsker. Kampen for at få etableret en uddannelse har været en lang vandring op ad bakke – flere gange blot for at nå til en lukket dør. Læs hvor langt FDDB er nået i forhandlingerne med Velfærdsministeriet.

LORM-handsken er på gaden. Med den på hånden bliver døvblinde/synshørehæmmede i stand til at modtage kommunikation – også fra personer som hverken kan tegnsprog, taktilt tegnsprog eller har andet kendskab til døves kommunikation. Det er et gennembrud – måske ikke helt så stort, som da franskmændene Louis Braille, som opfandt punktskriften, blev født den 4. januar for snart 200 år siden. Om LORM-systemet vil blive brugt i samme udstrækning som braillealfabetet om 200 år kan vi ikke sige noget om, men vi håber, at det vil finde stor udbredelse hos døvblinde og især hos døvblindes omgivelser!

I sagen vedrørende den bureaukratiske rådgivning, døvblinde får – eller snarere ikke får – hos VISO, er der et spinkelt håb forude. En uvildig undersøgelse skal i efteråret kaste lys på problematikkerne og forhåbentlig bringe os et skridt nærmere en rådgivning, vi kan bruge til noget. Skal 2009 blive året... ?

God fornøjelse med oktober-nummeret af Føl med.

Velkommen

Theresa Markensvard er blevet ansat i FDDB som studentermedhjælp. Hun arbejder bl.a. med oversættelsesopgaver, korrekturlæsning og ansøgninger.

Til daglig læser Theresa 'International Udvikling' og 'Performance Design' på Roskilde Universitetscenter.

Velkommen tilbage

Heidi Koch er 1. august vendt tilbage efter barsel. Før var Heidi ansat som projektleder og nu som projektmedarbejder i Ungdomsprojektet.

Velkommen igen

Ilse Bellamy, som for fire år siden søgte nye udfordringer, er vendt tilbage og er blevet ansat som souschef i FDDB fra 1. september.

Ilse arbejder med administration, økonomi, arrangementer og projekter om tolkning, kommunikation og uddannelse af kontaktpersoner.

Forsiden: Niklas Ahlquist i fuldt kajakstyr på Ungdomsprojektets første teenagetræf.

Mærk dyrene

Af Stine Malte, Handievent

Mange tager i Zoologisk have for at se og høre dyrene, men i maj fik blinde, svagsynede og døvblinde en helt særlig mulighed for at mærke og dufte dyrene i Zoo.

Foreningen af Danske DøvBlinde og Handievents havde i samarbejde med Københavns Zoo arrangeret en særlig rundvisning udelukkende for synshandicappede, tolke og ledsagere. Så da alle andre gæster gik hjem og portene blev lukket, kunne en flok forventningsfulde syns- og hørehandicappede i stedet indtage Zoo.

Arrangementet bød på nærkontakt med en række dyr – blandt andet fik flere kys og kærlige skub af kamelerne, mens andre mærkede en nysgerrig girafunge, der ledte efter gulerødder. En lille blind pige mærkede et gedekid, og alle kunne høre flodhestene pruste i deres nye anlæg og lugte til en container fuld af næsehornsøgning.

Elefantfod på størrelse med papirkurv

Bagefter blev der lukket op ind til Zoos Skoletjeneste, hvor man kunne mærke på dyreskind, skeletter og kuriøse genstande som næsehornsører, strudseæg og elefantfodder.

»Guud, tak skal du have for en fodsål«, lød det fra en mand, da han mærkede på en elefantfod på størrelse med en papirkurv.

Her kunne gæsterne også holde levende skildpadder, slanger, mus, kaniner og marsvin. Især sidstnævnte var et stort hit, og det var helt svært for nogle at slippe de små bløde og varme kæledyr igen.

De unge fra FDDBs Ungdomsprojekt sagde blandt andet: »Fedt at være med, fordi vi havde zoo for os selv. Det var dejligt for én gangs skyld at stå forrest og ikke tænke på en masse andre børn, der maser foran.«

Brug LORM-handsken

LORM-handsken, en stofhandske der viser LORM-alfabetets placering direkte på hånden, kan nu fås hos FDDB.

Handsken gør det muligt selv for uøvede at bruge bogstaveringsystemet til en døvblind modtager. Den kan bruges i sammenhæng med hæftet LORM-let, der beskriver systemet.

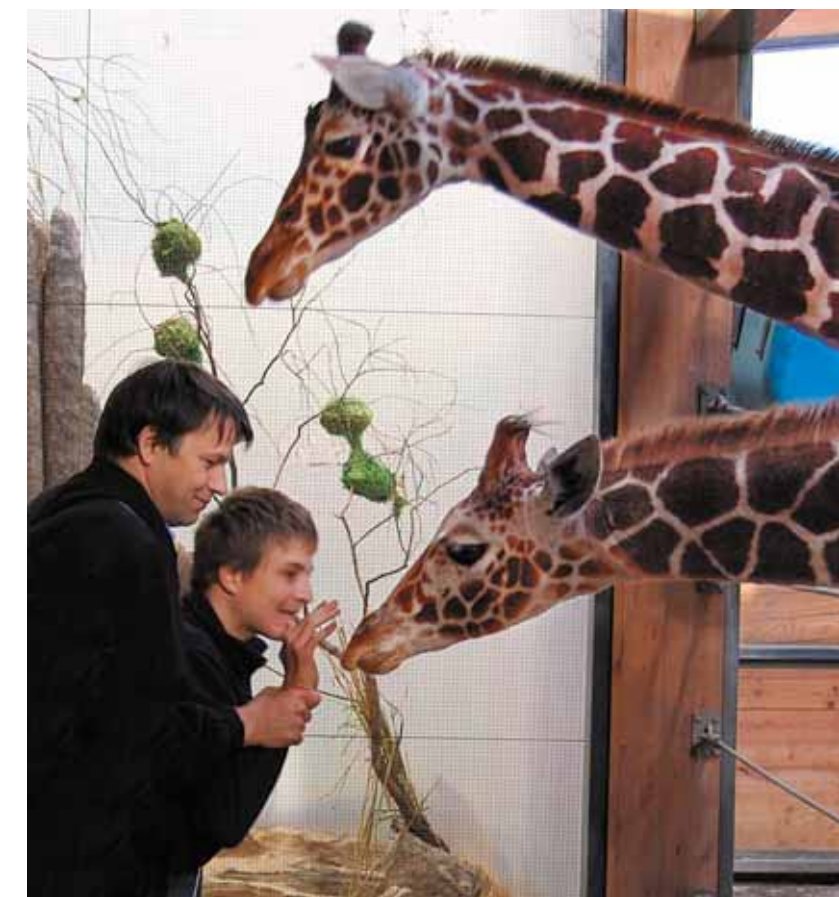
Handsken fås i to størrelser – stor og lille, og den kan bruges efter ønske på håndflade eller håndryg, højre eller venstre hånd.

Handske og hæfte kan fås ved henvendelse til FDDB. Hæftet kan også downloades i illustreret version eller som ren tekst fra www.fddb.dk. Har du brug for en personlig introduktion til LORM, så henvend dig til FDDBs sekretariat.

Øverst tv.: **Modig.** Alice Argir med intet mindre end en kongepyton om nakken.

Nederst: **Nærkontakt.** Alexander Vest-Hansen og hans far Jørgen hilser på girafferne. Både Alice og Alexander er døvblinde.

Fotos: Kristoffer Boesen

Tillykke

til Danmarks første døvblindetolke

På døvblindeområdet er en vigtig milepæl passeret: Syv eksaminerede tegnsprogstolke har som de første i Danmark afsluttet en videreuddannelse i døvblindetolkning.

Et pilotprojekt

På Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation – KC arbejder en projektgruppe med udvikling af døvblindblevnes kommunikationsformer. Gruppen har stået for en ny videreuddannelse, der netop er gennemført som pilotprojekt bestående af 214 lektioners undervisning fordelt på otte moduler over et år. Hertil kommer to – fire dages praktik, opgaveskrivning samt to eksamener.

Projektet har især hentet inspiration i Norge, som allerede for 25 år siden eksaminerede de første døvblindetolke.

Norske Eli Raanes, som har mange års erfaring med døvblindetolkning, var censor ved de afsluttende eksamener. Hun står for uddannelsen af døvblindetolke i Trondhjem og har skrevet doktorafhandling om taktil norsk tegnsprogskommunikation mellem døvblinde.

Nye færdigheder

Eksaminanderne har gennem videreuddannelsen opnået nye færdigheder indenfor ledsagelse, haptisk kommunikation, beskrivelse og sproglig formidling.

Derudover demonstrerede de ved eksamen stor teoretisk viden og kompetencer i evnen til at reflektere over egen praksis.

Tæt samarbejde med døvblinde

Projektgruppen har haft et tæt samarbejde med døvblinde. Dorte Eriksen, tegnsproget døvblind har været ansat som underviser, og døvblinde aktører har deltaget i tolkeøvelser, praktik og ved eksamen.

Det er første gang, at døvblinde har indgået i en eksamen herhjemme, men det bliver forhåbentlig ikke sidste.

I Danmark er der nu for første gang tolke, der både praktisk, teoretisk og formelt er klædt på til at varetage døvblindetolkeopgaver. Tegnsprogstolke har igennem mange år tolket på døvblindeområdet uden at være egentlig uddannede til det.

Siden 1997 har der på Uddannelsen til Tegnsprogs- og Mundhåndssystemtolk været en introduktion til tolkning for døvblindblevne, men kun relativt få timer, og tolkene har derfor måttet bruge deres intuition og kreativitet, når de kom ud på tolkeopgaver for døvblinde.

Af Jutta Fischer og Susanne Niebe, KC

Døvblindes ret til delagtighed

Det har været et spændende og udviklende forløb, der nu er sat et foreløbigt punktum for. Tilbage står et større evalueringsarbejde, der skal munde ud i projektgruppens anbefalinger vedrørende den fremtidige uddannelse af døvblindetolke i Danmark.

Tilbage står også arbejdet med at kæmpe for døvblindes ret til brug af tolk i alle livets forhold og dermed opnåelse af delagtighed, ligestilling og tilgængelighed.

Det er en vigtig politisk opgave, hvor brugerorganisationer, uddannelsesinstanser og tolke må samarbejde og deltage aktivt.

Læs mere om projektgruppens arbejde på www.kc.dk

Musik på tegnsprog. Totalt døvblinde Bjarne Hvidsten får taktiltolket et hornorkester for fuld udblæsning. På ryggen får han situationen illustreret med haptiske tegn. Fotos: KC

Forskellen

Tegnsprogstolkning

Tegnsprogstolken er eksamineret og tolker imellem dansk tale og dansk tegnsprog eller for døvblevne imellem dansk tale og tegnstøttet kommunikation. Der tolkes simultant.

Døvblindetolkning

Døvblindetolken er eksamineret tegnsprogstolk og tolker imellem dansk tale og dansk tegnsprog, dansk tale og taktilt dansk tegnsprog, dansk tale og dansk tegnsprog tilpasset et reduceret synsfelt samt fra dansk tale til dansk tale. Der tolkes simultant og konsekutivt.

Beskrivelse af omgivelser, personer og stemninger indgår i tolkningen igennem tale, tegnsprog og haptisk kommunikation, herunder taktile signaler.

Herudover indgår ledsagelse.

Ovennævnte beskrivelse af døvblindetolkens opgaver er ikke en almen vedtaget definition, men afspejler de kompetencer, der er vægtet og trænet på videreuddannelsen.

Forhandlinger om kontaktperson- uddannelse *godt i gang*

Af Ilse Bellamy, souschef FDDB

Der er siden 1996 gjort mange forsøg på at få etableret en grunduddannelse for kontaktpersoner. FDDB forhandler nu direkte med Velfærdsministeriet for at sikre landets kontaktpersoner en uddannelse i det ansvarsfulde hverv.

Der er stort behov for en grunduddannelse. Det viser både praktiske erfaringer og systematiske kursusevalueringer – sidst 'Evaluering af kontaktpersonordningen for Døvblinde', april 2006, der var støttet af Socialministeriet.

En ansvarsfuld opgave

Uanset om kontaktpersonen arbejder 5, 10 eller 30 timer om ugen, så kompenserer man for døvblindes manglende syn og hørelse.

Eksempelvis skal du syns- og lydformidle, hvad der sker omkring døvblinde, du skal ledsage, du skal kunne tilpasse din kommunikation til personens hørenedsættelse, du skal kunne forholde dig til et menneske med en dobbelt progredierende sansenedsættelse inkl. hvad der dertil følger med af psykiske påvirkninger.

Dine arbejdsopgaver er meget varierede – afhængig af personen og dennes aktivitets- og funktionsniveau. Blot det at ledsage en person med døvblindhed er en ansvarsfuld opgave.

Står sammen om kravet

Både døvblinde og kontaktpersoner står sammen om kravet til en uddannelse, og i foråret indledte FDDB forhandlinger med Velfærdsministeriet, som har udtrykt, at de altid gerne ser forbedringer af kontaktpersonordningen.

Vi står med en færdig uddannelsesmodel, vi har udpeget en uddannelsesinstitution, og finansieringen er overkommelig set i forhold til de forbedringer, som ordningen vil kunne notere sig på kort tid.

Vi tror på, at det denne gang må lykkes at få etableret en kontaktpersonuddannelse og dermed opnå ensartede grundlæggende kompetencer hos landets nuværende og kommende kontaktpersoner for døvblinde.

Det skønnes, at der i Danmark arbejder omkring 150–200 kontaktpersoner for døvblindblevne voksne. Vi kender ikke det nøjagtige antal, men kan af døvblindekon-sulenternes årsberetning for 2007 se, at der er indgået 263 kontaktperson-betalingsaftaler med landets kommuner. Vi ved, at nogle kontaktpersoner arbejder for mere end én døvblind.

Der eksisterer ingen uddannelse

Ingen har en uddannelse som kontaktperson. Den eksisterer nemlig ikke!

Siden døvblinde fik en lovfæstet ret til individuel kontaktperson i begyndelsen af 1990'erne, har man kæmpet for en uddannelse. Første oplæg kom i 1996, og siden hen er der gjort forsøg på at imødekomme behovet med tilskud til kurser og lignende.

Døvblindekon-sulenterne holder årlige seminarer af et par dages varighed og står også for introduktionen til arbejdet. Men de mange gode initiativer har vist sig langt fra at være tilstrækkelige.

Håb om bedre rådgivning

Af Ole Mejndor, formand for FDDB

Et eksternt firma skal i efteråret undersøge den special-rådgivning, VISO tilbyder døvblinde.

FDDB har siden VISO trådte i kraft, kritiseret ordningen for at være alt for usmidig og bureaukratisk. Vi håber, at undersøgelsen vil betyde et gennembrud for bedre service til døvblinde.

I forbindelse med struktur-reformen i 2007 blev rådgivning til døvblinde udlagt til kommunerne. Døvblinde skulle nu først godkendes af en ny landsdækkende enhed, VISO – Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation.

VISO skulle støtte kommunerne og sikre, at den specialrådgivning, der hidtil havde ligget i de amtslige institutioner, ikke ville gå tabt. VISO skulle købe rådgivnings-ydelser, blandt andet fra Center for Døves døvblindekonsulenter.

Bureaukratisk procedure

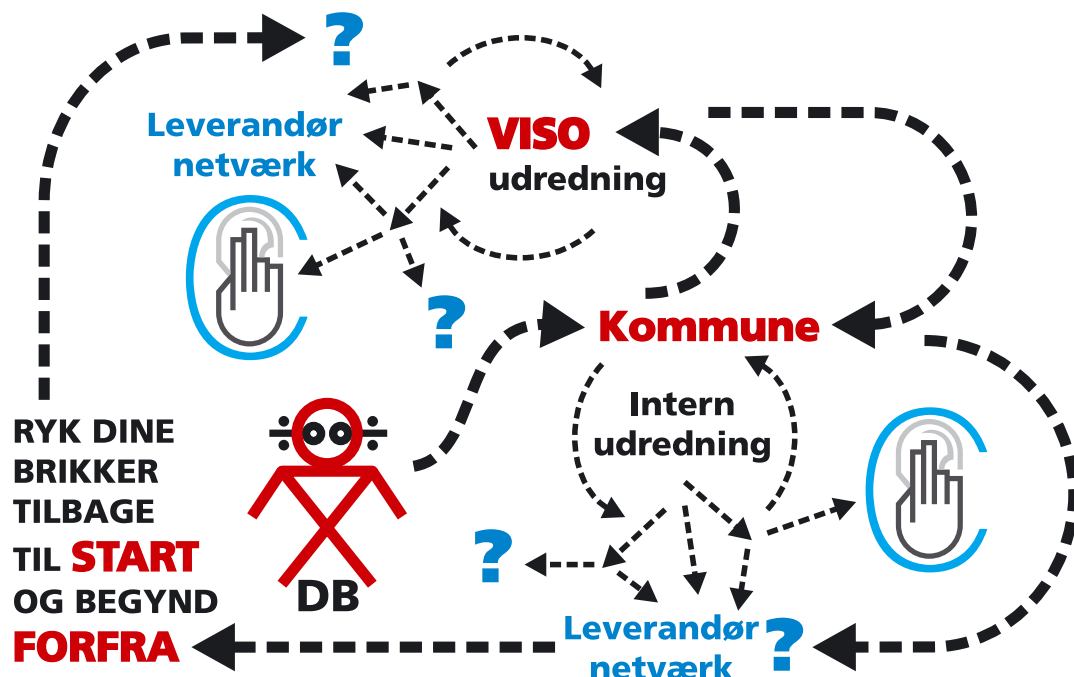
Omstruktureringen var fra begyndelsen meget bureaukratisk. Stort set alle døvblinde oplevede problemer med at få godkendt rådgivning hos døvblindekonsulenterne, fordi de skulle igennem en lang godkendelsesprocedure hos VISO.

Det var en stor modsætning til den langt mere smidige ordning, der havde fungeret under amterne, hvor der var direkte adgang til rådgivning fra døvblindekonsulenterne.

Evaluering af rådgivningen til døvblinde

FDDB holdt i 2007 to møder med VISOs ledelse, hvor vi redegjorde for de meget negative konsekvenser, den nye ordning havde for døvblinde. Det hjalp, og ordningen fungerer bedre i dag.

Da Karen Jespersen tiltrådte som velfærdsminister og hørte kritikken af VISO, beslut-

tede hun, at der skulle laves en evaluering med udgangen af 2008. Ydermere bad Velfærdsministeriet VISO om at lave en undersøgelse af specialrådgivningen til døvblinde efter strukturreformen.

Undersøgelsen skal afdække, hvordan kommunerne varetager deres rådgivningsopgaver for døvblinde herunder:

- Hvilke eksperter og/eller hvilken viden trækker kommunerne på i relation til den hjælp, de yder?
- Er der forskel på, hvilken rådgivning og ydelser døvblinde modtager, alt efter om VISO og leverandørnetværket har været inddraget eller ej – og hvordan kommer dette til udtryk?
- Er der forskel på, hvilke ydelser ældre døvblinde modtager i forhold til yngre, og hvordan kommer dette til udtryk?

Døvblinde hårdest ramt

At netop døvblinde er blevet udvalgt til denne undersøgelse skyldes, at døvblinde er den gruppe der er blevet hårdest ramt af den nye struktur og nok også er mest afhængig af en permanent og smidig adgang til rådgivning fra døvblindekonsulenterne – dette har FDDB givet klart udtryk for.

Undersøgelsen finder sted fra september til november, og resultaterne skal ligge klar til evalueringen af VISO sidst i 2008, så det skal gå stærkt.

FDDB er sammen med Center for Døve og Videnscentret for Døvblinde re-præsenteret i en følgegruppe, der skal rådgive VISO og det firma, der skal stå for undersøgelsen.

Vi er spændte på at se resultaterne sidst på året. Og vi er endnu mere spændte på at se, hvilken effekt de får for fremtiden.

Teenagere

Fem teenagere, en sensommer-weekend med masser af sol og varme, det store blå og våde element som legeplads og øvelser i at mestre pagaj og kajak og sejle en stor motorbåd.

Det var nogle af de elementer, der udgjorde det første danske træf for teenagere med syns- og hørenedsættelser.

Udgangspunktet var Vedbæk Havn, hvor stranden og det lave vand langs kysten var perfekt til at lære at sejle kajak lørdag, mens destinationen for udflugten om søndagen var Øresunds midtpunkt, den lille ø Hven.

Alle prøvede at kajakke, at snorkle og at manøvrere båden og dens motor med 160 hestekræfter! Her er det Luka Haugaard i kajak og til rors.

De modige var en tur i vandet efter mørkets frembrud med lygter for at se nattens fisk bevæge sig i lyskeglen.

Teenagetræffet var det første forsøg på at give teenagere med syns- og hørenedsættelse mulighed for at mødes og bruge hinanden – nu og i fremtiden.

med hestekræfter

Af Anita Otte Clausen, projektleder for Ungdomsprojektet

Familieweekend på Fanø

På det dejlige Hotel Fanø Badeland mødtes ni familier med døvblinde og synshørehæmmede børn i en weekend i juni til forældredvalgets årlige sommermøde.

Mens børnene boltrede sig i badelandets bølger sammen med fire børnepassere, berettede Karsten Jensen, formanden for forældredvalget, om årets gang, blandt andet om det nye samarbejde med FDDBs Ungdomsprojekt og udgivelsen af en fælles folder om tilbud til børn og unge med syns- og hørenedsættelser. Forældredvalgets medlemmer blev enstemmigt genvalgt.

Resten af weekenden bød på foredrag af tre inspirerende oplægsholdere: Lisbeth Tranebjærg, som forsker i arvelighed indenfor syns- og høretab, FDDB-konsulent Carsten Asmussen, der fortalte om sit liv, først kun som hørehæmmet – troede han – indtil han fik diagnosen Usher, da han var sidst i 30'erne. Carsten fortalte om sine årelange kampe for at komme gennem kriser og nå til en erkendelse og en mening med livet.

Og sidst Bente Ramsing, pædagogisk konsulent for døvblindfødte og døvblinde børn og unge, som fortalte om de nyeste tiltag på døvblindeområdet.

Få besøg af en FDDDB konsulent

I forbindelse med Konsulentordningens 10 års jubilæum har FDDDB ansat fire nye konsulenter, der sammen med de garvede konsulenter er klar til at fortsætte den vigtige tradition med hjemmebesøg hos døvblinde/synshørehæmmede.

De nyansatte FDDDB-konsulenter er:
Carsten Asmussen, Hanne Vestergaard
Ottesen, Jette Pedersen og Edith Dolleris.

12 konsulenter dækker nu hele landet med hjemmebesøg – både på tegnsprog og talesprog.

Har du lyst til at tale med en FDDDB-konsulent om din hverdag med syns-høreproblemer?

Har du brug for gode råd fra én, der selv kender til det dobbelte handicap?

Eller kender du nogen, som har brug for at tale med én, der er vant til at lytte og forstå?

Så ring eller skriv til din lokale FDDDB-konsulent. De er der for dig.

Carsten Asmussen har lige underskrevet sin kontrakt som FDDDB-konsulent.

Talesprog

● REGION NORDSJÆLLAND OG HOVEDSTADEN

Edith Dolleris, Helsingør
Tlf. 49 21 46 12
Mail: e.dolleris@stofanet.dk

Træffes bedst:
Mandag – torsdag kl. 9–10

● REGION HOVEDSTADEN (undtagen Ishøj)

Jette Pedersen, Ishøj
Tlf. 22 37 20 09
Mail: Jetteena@sol.dk

Træffes bedst:
Mandag – torsdag kl. 8–9

● ØVRIGE SJÆLLAND

OG ØERNE (inklusive Ishøj)

Bente Jørgensen, Solrød Strand
Tlf. 56 14 43 49
Mail: Bentej@fddb.dk

Træffes bedst:
Mandag – fredag kl. 8–9

● REGION SYDDANMARK (SØNDERJYLLAND OG FYN)

Bente Mejndor, Herning
Tlf. 75 94 44 75 / mobil 20 24 69 19
Fax: 75 94 15 39
Mail: b.mejndor@mail.dk

Træffes bedst:
Mandag – fredag kl. 8–9

● VEST- OG MIDTJYLLAND

Per Mortensen, Ringkøbing
Tlf. 97 32 29 67
Mobil 23 28 60 25
Mail: permorten@mail.dk

Træffes bedst:
Mandag – fredag kl. 8–9

● MIDT- OG ØSTJYLLAND

Peter Buus, Kolding
Tlf. 98 92 11 10
Fax 98 92 11 45
Mail: peterbuus@privat.dk

Træffes bedst:
Mandag – torsdag kl. 9–11

● NORDJYLLAND

Hanne Vestergaard Ottesen
Skørping
Tlf. 23 69 43 23
Mail: hanne@8sen.dk

Træffes bedst:
Mandag – torsdag kl. 8.30–12.00

● TØNDER LOKALOMRÅDE

Ruth Madsen, Tønder
Tlf. 74 72 28 14
Mail: ruthmadsen@c.dk

Tegnsprog

● JYLLAND

Gitte Antiller, Fredericia
Txt. tlf. og fax: 75 94 06 36
SMS 28 30 88 06
Mail:
gitte-snoghoej@privat.tdcadsl.dk
eller gitte@fddb.dk

Træffes bedst:
Mandag – fredag kl. 19–20

● HOVEDSTADEN, SJÆLLAND OG FYN

Carsten Asmussen, Odense
SMS 31 15 19 09
Mail: carsten.asmussen@oncable.dk

Træffes bedst:
Mandag – torsdag kl. 21–22

● FOR MEDLEMMER I ERFAGRUPPE SJÆLLAND – TEGNSPROG

Eva Rasmussen,
Bagsværd
Mail: evar@fddb.dk

Ella Schäffer,
Frederiksberg
Tlf. 38 87 31 61
Mail: ellaella@mail.tele.dk